

YARIN BUGÜNÜ GÖRÜYOR

Ecz. İsmail GÜMRÜKÇÜ (*)

Neydi o günler diyebilmek, yaşadığımız ileri zaman diliminden bu yılları anarak...

Bir eczacı olarak, sağlık, ilaç ve eczacılık konularını öne koyup o yıllar diye diye...

Ne var ki gerçeğin bütün görünüşleri zorunlu ve karşılıklı bağlarla birbirine ekli, birbirleriyle ilgilidir..

O kez...

Enflasyon yüzde 80'lerde imiş o yıllar. İşsizlik ise almış başını ta başka diyarlarda çözümlenmiş. Kişi başına düşen; bin doların altında imiş ulusal gelir.

Sistemin çözümsüzlüğü toplumsal yaşamın her alanına yansımış. Dönüp gelinen nokta ekonomik çöküntü olmuş, toplumsal çürüme olmuş. Politik alan ise tam bir demokrasizlikmiş...

Ve yine ihtilaller olmuş on yıllarda bir, her yıla sanki koşullu ve beklentili depolitize toplumlar yarata, oluştura. Dünya ve toplum yalnızca tanımlansın istenmiş ve izin verilmiş, değiştirmeye hep yasaklar konarak.

Demokrasi denilmiş... Hep biçimselliği önerilip, özendirilmiş. Öyle ki bu biçim özün önünü, çoğu kez de yerini almış.

Sendikalarımız, meslek örgütlerimiz hep siyaset dışında, hep kendi gettolarını yaratsınlar istenmiş.

O yıllar ki o çağa karşın yitmiş bir bir...

Nato denilmiş, Kore'ye gidilmiş ve sonucu gazili, şehit gözyaşlı. Ama Kıbrıs ambargolu!

Esmiş, estirilmiş yıllarca savaş rüzgarları. Bedeli savunma diye anılan, alıp başını giden soğuk savaş giderleri. Ve bütçede sağlık harcamalarına ayrılan pay yüzde 2,2 imiş!

İthal ikamesinden Liberalizmin arabesk biçimine değin ve onca kuşatmalarıyla yaşamış o yıllar bir bir...

Ve düzenin tüm alanlarında oluşan bozukluk, bu kez o alanlardan biri olan sağlık konusuyla da içkinleşmiş. Bu alan da bu bozukluktan kendine düşen payı yeterince almış. Ve bedelleri halk yığınlarınca ödenmiş o yıllar ve yıllar boyunca...

Sağlık örgütlenmesi önce hizmetlerin sosyalizasyonu ekseninde radikal bir biçimlenme ile içkinleşmişse de, daha sonra işler değişerek yeni bir model öngörülmüş. Herşeyi hastalıktan sonra başlatan dönemin sağlık ideolojisi içeriğinde genel sağlık sigortası, hizmetlerin özelleştirilmesi denilmiş, ama somutu ne kadar para, o kadar sağlık diye Anayasa'nın sosyal devlet anlayışı ile çelişilmiş. Tıpkı insanların ilaçsız kalma tehlikesinin aşılıp, kendisinin yaşadığı gibi!...

O yıllar ki ilaç alabilen insanı ayrıcalıklı bir konuma sokan yıllar olmuş.

Ve o yıllar ki Anayasal ve de onun dışındaki; "sağlıklı yaşama hakkı, tüm bireyler için doğuştan kazanılmış bir haktır" veya "Bir kimsenin hasta oluşu, sadece o kişinin sorunu değildir. Kişinin hastalığı ailesinden başlayarak bütün toplumun sorunudur" söylemleriyle ve diye diye, ne acıdır ki yaşanmış bir bir...

(*) TEB Merkez Heyeti Üyesi

O ilaç ki o yıllar, pazar ekonomisi boyutlarına terk edilmiş ve fiyatlandırılması konusunda da üzerinden doğrudan kontrolün kaldırıldığı süreçleri tamamlamış.

Ve bir ilaç sanayii varmış bu ülkede. Çıkarlar ekseninde 84 ilaç fiyat kararname ve dokunulmaz işlevli. Onca tekelci ve acımasız sömürülü. Ama "ilaç için insaf" diyebilecek kadar da gerektiğinde şarkkurnaz!

Bugün bir sanayi eczacısı (ulusal sanayi) olarak o dönemi öğrenmiş olmak ne denli şaşkı veriyor bireye...

Evet insana değil bireye...

Zira o yıllar insan kimliği, değil birey, uyruk konumuyla içrekmiş!

Tarih boyunca insanın bireyleşmesi önce doğanın, daha sonra toplumun ve Devletin egemenliğinden kurtulması ekseninde evrimesine karşın, ülkemizde insan bir Osmanlı geleneği ile önce "kul" olmuş, ardından "uyruk" (tebaa) daha sonra gelen Cumhuriyet'le "yurttaş", ancak haklar hiç alınmamış, hep bağışlanmış, yurttaşlık döneminde bile hep uyruk konumu korunmuş.

Ne demokratikleşme, çağdaşlaşma denilmiş, ne hak ve özgürlükler öne koyulmuş ne de insan, kamu gücü karşısında birey kimliğini kazanabilmiş.

Ve o kez... Ve o yıllar...

Ve o yıllar muvazaalı eczaneler diye anlamsız bir takım olumsuzluklar da varmış. Onları yıllarca iktidarlar bile bir bilinmezlik ekseninde önleyemezlermiş. Odalar da bu konuda yetkisel gel-git'ler sonucu bir dışkalam konumsallığı ile varlıklarıymış. Ve sonuçta ilacı yıllarca eczacı olmayan kimseler nice insanlara ulaştırmış!..

Sorunlar sorunları üretmiş, giderek sarmallaşmış, hep demokratikleşmemenin sancılarını çeke yaşaya...

O yıllar ki kuduzlu, veremli hastalık sıradanlığına karşın radyasyonla, sanayi artıkları-

nın bilinmezliği ile ve onca gariplik sarmalında yaşanmış bir bir...

Uzman Eczacılık konusunda resmi otoritece kuramsal tasarımlar bile gündem kılınmazmış.

1988 yılına gelinirken Kamu'da çalışan eczacıların özlük hakları ve statüleri ile ilgili olarak eczacılara verilen özel görev tazminatı oranı yüzde ondan, onikiye çıkarılarak eczacılar yasada ancak ana sağlık sınıfı elemanı olarak yer alabilmiş!

Hastane eczacıları da o dönemler ne acıdır ki hastanelerde satın alma işlemlerinde yeterli etkinlikte olmadıklarını dile getirirlermiş!

Ve o yıllarda onca karşılıklarla içiçe yaşayan bir de "onlar" varmış!

Buraya değin aktardığımız mesleğimizle ilintili ayrık yapılanmalara ve oluşan her olumsuzluğun içinde o dönemin "o kadar" demokrasisine karşın hep olumluyu öne çıkaran ve gerektiğinde olası kılan "onlar"...

Bugün bizleri, "mesleğimizde artık sorun kalmamıştır" vargısına ulaştırın ve bu günleri yaşatan "onlar"...

"Gelecek geçmişe karşı mücadelenin içinde hazırlanır" söylercesine bugünlere taşıdıkları çağdaş Eczacılık hareketi ile bizlerin geleceği, birikimi olan "onlar"...

Yazılı bir tarihi henüz gerçekleşen bu hareketin bu gerçekliği ve giderek sürekliliği hep onların inançları ile içkin olmuş.

Ancak bu insanlar çok eskilerde hep yalnızmışlar. Büyük kuşatmalar altındaymışlar. Ama aşmışlar, tabuları yıkmışlar, hep doğru adımlar atmışlar.

Ne var ki hiçte kolay olmamış tüm bunlar. Hiç durmamışlar. Durmanın düşmek olacağı bilinci ile hep koşmuşlar, hep düşmemek için.

Ve gelmişler o yıllara... Hep o inançları ile.

Ya kuşatmalar...

İnsanın, değeri, özgürleşmesi ve birey

olarak gelişebilmesi ekseninde her yeni gün bir başka kuşatmaların seherlerini görmüş, yaşamışlar bir bir!

Ve yaşam devam ediyormuş...

O yaşamları boyu, hep, yaşadıkları günün içindeki dünü, kişinin içindeki toplumu anlamaya uğraş göstermişler.

Her kuşakta yeniden dirilmesini istedikleri inancın ve büyümesini bekledikleri umudun gel-gitleri boyu...

Ve gün olmuş, o gün bugün olmuş, gerçekleşmiş o umutlar... Ve gelinmiş bu

yıllara...

Bu güzel, aydınlık dolu yıllara... Onlarsızca onlarla...

Bu yazı, dileyence; bir imgelem veya bir araştırma veya belirsiz bir ileri zaman diliminden geriye doğru bir bakış yada gelecekte yazılacak olan eczacılık tarihinin bir parçası olarak algılanabilir.

Yeğlemek okurun!

Biz mi?

Gün olur, yarın bugün olur diyoruz. Hepsi o kadar!

